

ที่ นร 0206/ว(ล)169

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

7 มกราคม 2536

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2535
2. สำเนาหนังสือฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ
ที่ นร 0206 (รศก.)/10/พ ลงวันที่ 5 มกราคม 2536

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) ได้เสนอเรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ เพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว ได้เสนอประเด็นอภิปราย ความเห็น ข้อเสนอแนะ และมติที่ประชุม เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2536 อนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

บดี จุณณานนท์

(นายบดี จุณณานนท์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองประสานนโยบายและแผน

โทร. 2800389

โทรสาร 2801901

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี โทร. 282-9532 ภายใน 134

ที่ วันที่ 18 ธันวาคม 2535

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/22551

ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2535

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน
ของรัฐวิสาหกิจในเรื่องการส่งรายได้เข้ารัฐ การลดภาระแก่ประชาชนผู้บริโภค การบริหาร
งานทางการเงินและการลงทุน และได้มอบให้กระทรวงไปพิจารณาเสนอแนวทางปรับปรุง
แก้ไข เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป นั้น

กระทรวงได้พิจารณาเรื่องนี้โดยได้ปรึกษาหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว
เห็นสมควรเสนอแนวทางปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจในด้านต่าง ๆ ตามเอกสารที่ส่ง
มาด้วยพร้อมนี้

จึงกราบเรียนเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยคำริ ขอได้โปรดนำ
เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

อำนาจ วีรวรรณ

(นายอำนาจ วีรวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ โทร.2800389

ที่ นร 0206 (รศก.)/10/พ วันที่ 5 มกราคม 2536

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี [ผ่าน รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ)]

1. ข้อเสนอ

รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) เสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

2. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติ (27 ตุลาคม 2535) มอบรองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ดังนี้

2.1 การส่งรายได้เข้ารัฐ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มรายได้แก่รัฐ

2.2 การลดภาระแก่ประชาชนผู้บริโภค เช่น ยกเลิกหรือลดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ถือเป็นค่าบริการ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ต่างประเทศถือปฏิบัติ

2.3 ระบบการบริหารงานเพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีความคล่องตัวในการบริหารงาน โดยไม่ถือเป็นระบบราชการ โดยเฉพาะระบบการเงินของรัฐวิสาหกิจ

3. ข้อเท็จจริง

รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) รายงานว่า ได้ปรึกษาหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นสมควรเสนอแนวทางปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจในด้านต่าง ๆ รวม 6 ประการ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ) คือ

- 1) ระบบบริหารงานและรายงาน
- 2) การพิจารณาขบลงทุน
- 3) การกำหนดราคาหรือค่าบริการ
- 4) การส่งรายได้เข้ารัฐ
- 5) บทบาทของรัฐ
- 6) ข้อเสนอในการดำเนินงานตามนโยบาย

และขอให้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณา

4. สรุปประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ครั้งที่ 1/2536 วันที่ 4 มกราคม 2536

4.1 รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อเสนอการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจ เป็นเพียงแนวนโยบาย (Policy guideline) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

4.1.1 เพื่อให้การบริหารงานของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจเสรี และนโยบายเพิ่มทุนประสิทธิภาพของรัฐ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม

4.1.2 เพื่อให้การบริหารนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจของรัฐสอดคล้อง และเสริมนโยบายการกระจายรายได้และกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นชนบท อันเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล

4.1.3 เพื่อให้รัฐบาลสามารถควบคุม ติดตามผลงานของรัฐวิสาหกิจ ได้อย่างเหมาะสม โดยที่รัฐวิสาหกิจยังคงสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว แต่ผู้บริหารงานรัฐวิสาหกิจต้องรับผิดชอบต่อผลงานตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ การกำหนดแนวนโยบายดังกล่าวไม่ใช่ข้อบังคับที่เข้มงวด แต่เป็นแนวทางที่มีความยืดหยุ่นเป็นสำคัญ

4.2 คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาแล้ว มีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอในเรื่องนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งปรับปรุงรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ และสมควรกำหนดเป็นแนวนโยบายให้ชัดเจนเพื่อกำเนินการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

4.2.2 มีประเด็นบางประเด็น เช่น รัฐวิสาหกิจใดที่หมดความจำเป็น ด้านนโยบายที่ควรขายให้เอกชนดำเนินการ การกำหนด Rate of Return จะกำหนดดัชนีอย่างไร การลดอัตราค่าบริการจะกระทบต่อนโยบาย Privatization ของรัฐบาลที่ได้ทำไปแล้วหรือไม่เพียงใด ควรกำหนดกลไกในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ที่จะศึกษารายละเอียดในเรื่องนี้ โดยเฉพาะการจำหน่ายกิจการหรือทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย ต้องนำเงินส่งคลัง ยกเว้นถ้าเป็นการจำหน่ายหุ้นของรัฐวิสาหกิจ รัฐบาลสามารถนำไปลงทุนใหม่ได้ จำเป็นจะต้องศึกษาด้วย

4.2.3 สมควรกำหนดวาระตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ แต่ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งด้วย และควร

จะมีการประเมินผลงานของผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ โดยคณะกรรมการบริหารของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ และคณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้ประเมินผลงานของคณะกรรมการบริหารของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งตามลำดับ

4.2.4 การตรวจสอบผลงานประจำปี (Performance Audit) ของรัฐวิสาหกิจ ควรกำหนดให้มีคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบติดตามดูแลแทนที่จะมอบหมายเพียงสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีเป็นผู้ดำเนินการ

4.2.5 แนวทางในเรื่องใดที่สามารถดำเนินการไปได้ทันที โดยใช้อำนาจทางบริหารก็ให้เร่งดำเนินการ ส่วนแนวทางใดจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องก็ให้พิจารณาคำเนินการต่อไป

5. มติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ

5.1 เห็นควรอนุมัติหลักการ แนวทางปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจในด้านต่าง ๆ ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) เสนอ โดยได้รับความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจไปประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

5.2 เห็นควรให้ความเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามแนวทางในข้อ 4.1 และรับความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ตามสรุปประเด็นอภิปรายในข้อ 4.2 ไปพิจารณาคำเนินการ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ให้กระทรวงการคลังร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับไปพิจารณาแล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยด่วนต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่าย
เศรษฐกิจดังกล่าว และเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

อนึ่ง รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีรรณ) ได้แก้ไขเพิ่มเติมแนวทาง
ปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจในด้านต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏรายละเอียด
ตามเอกสารที่ได้เสนอมาพร้อมนี้

บดี จุณณานนท์

(นายบดี จุณณานนท์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ

ข้อเสนอ

นโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ

เพื่อให้การบริหารงานของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจเสรี และนโยบายเพิ่มพูนประสิทธิภาพของรัฐ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม

เพื่อให้รัฐบาลสามารถติดตามผลงานของรัฐวิสาหกิจได้อย่างเหมาะสม โดยที่รัฐวิสาหกิจยังคงสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว แต่ผู้บริหารงานรัฐวิสาหกิจต้องรับผิดชอบต่อผลงานตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้

และเพื่อให้การบริหารนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจของรัฐสอดคล้อง และเสริมนโยบายการกระจายรายได้และกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นชนบท อันเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล

จึงเห็นสมควรเสนอแนวทางปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังปรากฏรายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

หัวข้อ

1. ระบบบริหารงาน และรายงาน
2. การพิจารณาลงทุน
3. การกำหนดราคาหรือค่าบริการ
4. การส่งรายได้เข้ารัฐ
5. บทบาทของรัฐ
6. ข้อเสนอในการดำเนินงานตามนโยบาย

1. ระบบบริหารงาน และรายงาน

1.1 คณะกรรมการ

- (1) ตามปกติคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะมีจำนวนไม่เกิน 11 นาย
- (2) ในกรณีที่เห็นสมควร ให้รัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ทุกประเภทมีหรือเพิ่มจำนวนกรรมการได้เป็นไม่เกิน 15 คน แต่จำนวนที่เกินจากจำนวนในปัจจุบันนั้นอย่างน้อย 3 คน จะต้องเป็นนักบริหารที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการ และ/หรือ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา

1.2 ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ หรือตำแหน่งเทียบเท่า

- (1) ให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจพิจารณาประเมินผลงานของผู้บริหารระดับสูงสุดของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทุก ๆ 2 ปี หากเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขประการใด ให้แสดงเหตุผลเสนอเพื่อพิจารณาด้วย
- (2) ให้คณะรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาประเมินผลงานของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นประจำทุกสองปีด้วย

1.3 การปรับปรุงระบบบริหารงาน

- (1) ให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ พิจารณาเลือกหน่วยงานที่ปรึกษาจากภายนอกเพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขระบบบริหารงานของรัฐวิสาหกิจทุกประเภทเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราวอย่างน้อย 2 ปีครั้ง
- (2) ให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภท มีแผนงานพัฒนาบุคลากร โดยจัดสรรเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของกำไรสุทธิ เป็นงบประมาณด้านการศึกษา และการฝึกอบรมให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ และอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของกำไรสุทธิเป็นงบประมาณลงทุนด้านเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ แต่ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจไม่มีกำไรสุทธิ ก็ให้พิจารณาเสนอแผนงานพัฒนาบุคลากร และแผนงานพัฒนาเทคโนโลยีในงบทำการหรืองบลงทุนของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ด้วย

1.4 การจัดทำบัญชีและรายงาน

(1) ให้รัฐวิสาหกิจ ประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และรัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการธุรกิจ จัดทำบัญชีต้นทุนเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของคณะกรรมการ

(2) ให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภท จัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนเป็นรายไตรมาสด้วย โดยให้ผู้ตรวจสอบบัญชีสอบทานเป็นรายไตรมาสเช่นเดียวกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

(3) ให้รัฐวิสาหกิจทุกประเภท จัดให้มีผู้ตรวจสอบผลงานประจำปี (Performance Audit) โดยให้ สตง. หรือผู้อื่นที่กระทรวงเจ้าสังกัดเห็นชอบเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้โดยให้มีสาระสำคัญของการตรวจสอบ ดังนี้

ก. รายได้การอำนวยความสะดวกและคุณภาพบริการเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่เพียงไร และเพราะเหตุใด

ข. ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน เป็นไปตามประมาณการหรืองบทำการหรือไม่เพียงไร และเพราะเหตุใด

ค. การใช้บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และการเงินได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร และเพราะเหตุใด

ง. มีการค้างหนี้ โดยเฉพาะหนี้กับรัฐวิสาหกิจอื่นเกินกำหนดเวลาเป็นเงินมากน้อยเพียงไร และเพราะเหตุใด

จ. การดำเนินงานโดยเฉพาะในด้านการอำนวยความสะดวกและในด้านการลงทุน เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานหรือไม่เพียงไร และเพราะเหตุใด

รายงานตามข้อ (2) และ (3) ให้คณะกรรมการพิจารณาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการ และวิธีการปรับปรุงแก้ไขให้กระทรวงเจ้าสังกัดและคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณา

2. การพิจารณาขอลงทุน

(1) การอนุมัติขอลงทุน เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจ

(2) คณะรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติในวาระพิจารณาขอลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการทุกราย และรัฐวิสาหกิจประเภทอื่นที่เสนอโครงการลงทุนเป็นเงินเกินกว่า 500 ล้านบาท

(3) ให้รัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพิจารณาจัดทำโครงการลงทุนระยะยาว (ไม่น้อยกว่า 5 ปี) เสนอพร้อมกับขอลงทุนประจำปีด้วย และให้แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินย้อนหลัง 5 ปีด้วย

(4) ในการเสนอขอลงทุนประจำปีและงบลงทุนระยะยาว ให้ปรับปรุงแผนงานและข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

(5) การเสนอขอลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจ ให้คำนึงถึงขีดความสามารถในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เพราะจะมีการประเมินผลงานในด้านการลงทุนและประเมินขีดความสามารถในการบริหารงานลงทุนของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ด้วย

(6) งบลงทุนที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น อย่างน้อยให้มีข้อมูลดังต่อไปนี้เพื่อประกอบการพิจารณา

ก. เป้าหมายรวมในการดำเนินงาน ในการขยายงานและในการเพิ่มทุนประสิทธิภาพ (เพิ่มผลผลิตหรือลดต้นทุน)

ข. เงินลงทุนที่จะต้องใช้ในปีที่ลงทุนและในแต่ละปี

ค. แหล่งเงินที่จะนำมาใช้ลงทุน

ง. แผนการดำเนินงานลงทุน มีการร่วมมือจากภาคเอกชนในลักษณะใดหรือไม่

จ. มีการจัดระบบบริหาร การจัดหาและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พนักงาน เพื่อรองรับแผนการลงทุนอย่างไร

3. การกำหนดราคาหรือค่าบริการ

ประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ในกรณีที่กิจการซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ของประชาชน มีรายได้สุทธิหรือกำไรสุทธิมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับเงินกองทุน หรือสินทรัพย์ หรือเกินกว่าหลักเกณฑ์อื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนด ให้พิจารณาลดอัตราค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมลงเพื่อให้กำไรอยู่ในระดับเหมาะสม ทั้งนี้แล้วแต่จะมีเหตุผลพิเศษ ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควรผ่อนผัน

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใดมีการเรียกเก็บเงินมัดจำ เพื่อการใดก็ตาม ให้รัฐวิสาหกิจนั้นรับพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคารแทนการมัดจำเป็นเงินสดได้ และให้พิจารณาขทวนเรียกเก็บเงินมัดจำในอัตราต่ำสุด

4. การส่งรายได้เข้ารัฐ

4.1 ประเภทจัดหารายได้

ให้ส่งรายได้ในอัตราส่วนที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งตามปกติไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายได้สุทธิ

4.2 ประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ให้ส่งรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของรายได้สุทธิหรือกำไรสุทธิตามที่สำนักงานงบประมาณหรือกระทรวงการคลังกำหนด

เว้นแต่จะได้รับการพิจารณาผ่อนผันเป็นราย ๆ ไป โดยคำนึงถึงความจำเป็นในด้านการใช้เงินเพื่อการขยายงาน แต่ในการผ่อนผันดังกล่าวทั้งกำหนดเงื่อนไขเวลาที่จะปฏิบัติไว้ด้วย

4.3 ประเภทเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การเงินและบริการ

รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัด : หักจ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคล (ซึ่งจะต้องจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลให้รัฐอยู่แล้ว ร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ)

รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นบริษัทจำกัด : (ไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจที่กฎหมายกำหนดยกเว้นไม่ต้องนำส่งรายได้แผ่นดินหรือไม่) หักนำรายได้ส่งรัฐในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของรายได้สุทธิ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับการพิจารณาผ่อนผันเป็นราย ๆ ไป โดยคำนึงถึงความจำเป็นในด้านการใช้เงินเพื่อการขยายงาน

4.4 ประเภทส่งเสริม

ไม่ต้องส่งรายได้

5. บทบาทของรัฐ

5.1 รัฐบาลจะดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรี โดยใช้กลไกตลาดและจัดระบบผูกขาด และการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

5.2 รัฐบาลย่อมมีบทบาทดำเนินการบางประเภท ในรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ และเพื่อเป็นบริการสังคมเช่นกิจการจัดหารายได้ กิจการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และกิจการส่งเสริม ซึ่งอาจดำเนินการด้วยตนเอง หรือร่วมมือกับฝ่ายเอกชนในบางส่วน หรือในรูปแบบต่าง ๆ

5.3 สำหรับกิจการประเภทเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน และบริการนั้น มีกิจการบางอย่างที่จัดตั้งขึ้นมาโดยมีนโยบายพิเศษ และดำเนินงานได้ผลดี ซึ่งรัฐควรดำเนินการต่อไป แต่ก็มีกิจการอีกหลายอย่างที่หมดความจำเป็นทั้งในด้านนโยบาย และในด้านผลงาน รัฐจึงควรถอนตัวจากกิจการประเภทหลังนี้

5.4 รัฐพึงจำหน่ายหุ้น กิจการ หรือทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจประเภทที่ หมดความจำเป็นในด้านนโยบายและในด้านผลงาน และไม่สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจ เสรีออกไป โดยเฉพาะกิจการที่มีการดำเนินงานโดยฝ่ายเอกชน และมีการแข่งขันมาก เพียงพอแล้ว

5.5 เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้น กิจการ หรือทรัพย์สิน พึงนำมาใช้ ลงทุนเพื่อการเพิ่มแหล่งงานและเพิ่มรายได้ในท้องถิ่นชนบท ตามกฎหมายหรือตามวิธีการ บบประมาณ

6. ข้อเสนอในการดำเนินงานตามนโยบาย

6.1 เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรอนุมัติ ให้ถือเป็นหลักการและนโยบาย ในการปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจในขั้นต่อไปแล้ว เห็นสมควรมอบหมายให้กระทรวงเจ้า- สังกัดรับไปสั่งการให้รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ถือเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติต่อไป

6.2 ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อ หารือว่า นายกรัฐมนตรีจะชี้แจงและมอบ นโยบายดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้รับผิดชอบระดับสูงสุดของรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ คือ รัฐมนตรี และปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด ประธานกรรมการและกรรมการ ผู้อำนวยการ (หรือเทียบ เท่า) รับไปดำเนินการ

6.3 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายรัฐวิสาหกิจดังกล่าวนี้ขึ้นมา และเพื่อเสนอแนะการปฏิบัติตามนโยบาย ข้อ 5 ที่เกี่ยวกับการถอนตัวจากรัฐวิสาหกิจต่อไป คณะกรรมการดังกล่าวนี้ควรมีกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการด้วย

รายชื่อและประเภทรัฐวิสาหกิจ

1. ประเภทจัดหารายได้

1. โรงงานยาสูบ
2. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

2. ประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
2. การไฟฟ้านครหลวง
3. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
4. การประปานครหลวง
5. การประปาส่วนภูมิภาค
6. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
7. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
8. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
9. การรถไฟแห่งประเทศไทย
10. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ที่ นร 0201/ว.66

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

7 เมษายน 2537

เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และบทก้ำกับข้าราชการ
ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0202/ว 156 ลงวันที่ 19 กันยายน 2534
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ
ที่ กค 0511/2537-37 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537

ตามที่ได้อ่านมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบความมติคณะกรรมการก้นกรอง ฯ ฝ่ายเศรษฐกิจดังนี้

1. ให้กระทรวงการคลังรับไปกำหนดให้บทก้ำกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น
กรรมการรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่ก้ำกับดูแลเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ
2. ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจทุกแห่งเร่งดำเนินการกำหนดเงื่อนไขรับปรงระเบียบ
หรือข้อบังคับ หรือพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังภายใน 30 วัน
ความแจ้งแล้วนี้

บัดนี้ คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจขอให้
นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการ
รัฐวิสาหกิจและบทก้ำกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ความละเอียดปรกติจาก
สำเนาหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2537 ลงมติว่า

1. เห็นชอบหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจและบท
ก้ำกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตามที่คณะกรรมการติดตามการดำเนินงาน
/ตามนโยบาย...

ตามนโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจเสนอ และให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทุกแห่งรวมทั้ง
รัฐวิสาหกิจที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ผ่อนคลายกฎระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติ
ต่อไป โดยให้แก้ไขหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจในข้อ 4 เพื่อ
ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจในการพิจารณาใช้ดุลยพินิจได้ความเหมาะสม ดังนี้

"4. ในกรณีที่ส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการประจำไปเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
(โดยมิได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง) หากข้าราชการผู้นั้นเกษียณอายุหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการ
ประจำให้ส่วนราชการนั้นแต่งตั้งข้าราชการประจำคนใหม่ไปแทน เนื่องจากข้าราชการผู้นั้นจากตำแหน่ง
แล้วไม่อยู่ในข่ายต้องได้รับโทษตามนัยพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางวินัยของข้าราชการซึ่งไปปฏิบัติ
หน้าที่ในหน่วยงานที่มีในส่วนราชการ พ.ศ. 2534 และเพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ
เป็นไปตามนโยบายของส่วนราชการนั้น เว้นแต่ข้าราชการผู้ที่เกษียณอายุหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการ
ประจำนั้น เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสันทัดชัดเจนในกิจการ ซึ่งจะยังเป็นประโยชน์ต่อรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ
ส่วนราชการนั้นจะพิจารณาให้บุคคลดังกล่าวยังคงเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจต่อไปจนครบตามวาระที่ยัง
เหลืออยู่ก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงบทบัญญัติของกฎหมายรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ที่ให้อำนาจในการแต่งตั้งหรือถอด
ถอนประกอบด้วย"

2. ให้คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจรับไป
พิจารณากำหนดบทบาทกับกรรมการรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้เป็นข้าราชการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย
จึงเรียนขึ้นมานี้มา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. 2812240

โทรสาร 2828147

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอุไรวรรณ หวังดี)